

שנת ירח ושנת חמה

- א. כדי לבצע את הפעילות הבאה, פנו תחילה למאגר המידע "שנת ירח ושנת חמה".
- ב. לפניכם מעגל המחולק ל-365 שנתות*.

א

מעגל זה מייצג את משך הזמן שבו מקיף כדור-הארץ את השמש (שנת חמה) בחלקו החיצוני של המעגל מצויינים חודשי הלוח הכללי.

- סיפרו 30 שנתות בכיוון החץ, מנקודת ההתחלה.
- חברו את הנקודה שאליה הגעתם בקו אל מרכז העיגול בתוך המשולש שהתקבל, רישמו את שמו של החודש העברי הראשון.
- המשיכו לחלק את המעגל: הפעם סיפרו רק 29 שנתות, ורישמו את שם החודש העברי השני.
- המשיכו כך, כשאתם סופרים לסירוגין - פעם 30 שנתות ופעם 29 שנתות, עד שחסימו האם השלמתם את כל החודשים העבריים בתוך המעגל: האם השלמתם את כל המעגל?

ג. ענו על השאלות הבאות:

1. מדוע לא השתמשתם בכל העיגול? נסו להסביר זאת!
2. איזו שנה מתוארת בתוך העיגול הפנימי? - (שנת ירח או שנת חמה?)
3. כמה ימים יש בשנת ירח?
4. מדוע אדר ב' אינו מופיע בעיגול שציירתם?

ויו: אלא אני נולדתי באדר ב'!
אלה הוא לא חופיך בראו של ירחי?

* שנתות - ביחוד שנת. הן קטן שנתות. זו במדידות השנתות: מופיעות במרחקים קבועים, בין שתי יחידות סדודה: שנתות יש בסוגל: במרחם, בבקבוק לתינוק ובכלים ומכשירים רבים אחרים.

שנת ירח ושנת חמה

גם לחודש הנוסף קוראים בשם "אדר", וכך מתקבלים **אדר א' ואדר ב'** שנה שהוסיפו לה עוד אדר היא בת 13 חודשים והיא נקראת "שנה מעוברת".

- כמה ימים יש בשנה מעוברת?
- אם בכל שנה נוצר הפוש של 11 ימים בין שנת ירח לשנת חמה, מדוע מוסיפים לשנה העברית חודש שלם פעם בשלוש שנים?

שנים עשר חודשי ירח הם פרק זמן שנקרא "שנת ירח". החודשים העבריים הם חודשי ירח, והשנה העברית היא על כן - שנת ירח.

שנת ירח **לנו** משנת חמה. בשנת ירח יש 354 ימים, 12 פעמים (חודשים) 29.5 ימים הם 354 ימים. בשנת חמה יש 365 ימים. חישבו! שוטט מראה, אם כן, ששנת ירח קצרה משנת חמה ב-11 ימים!

העונות נקבעות על פי הקפת כדור הארץ את השמש (שנת חמה), וחגי ישראל נקבעים על פי חודשי הירח (שנת ירח). בגלל ההפרש שבין שנת חמה לשנת ירח יכול היה לקרות שפסח, שהוא חג האביב, היה חל בחורף... כדי **למנוע** מצב כזה, מוסיפים, בערך פעם ב-3 שנים, עוד חודש לשנת הירח, בין חודש שבט לחודש ניסן.

יש לנו יממה, יש לנו חודש ויש לנו שנה. ומה עם השבוע? לפי איזו תנועה בחלל נקבע השבוע? הפתעה! השבוע אינו תלוי כלל בתנועה של גוף בחלל! השבוע הוא פרק זמן שנקבע לפני אלפי שנים על פי אמונה דתית. כך, למשל, ה"שבוע" של האצטקים הקדמונים באמריקה היה בן-10 ימים!!!

על פי האמונה היהודית, השבוע הוא בן שבעה ימים, בגלל ששת ימי הבריאה והשבת שאחריהם.

סיכום:

- הירח מסיים הקפה אחת סביב כדור הארץ במשך עשרים ותשע יממות וחצי. משך הזמן שבו מסיים הירח הקפה אחת סביב כדור הארץ נקרא **חודש**.
- שנת ירח היא הזמן שבו מסיים הירח בדיוק 12 הקפות סביב כדור הארץ.
- שנת ירח נמשכת 354 יממות, והיא קצרה ב-11 יממות משנת חמה.
- שנה מעוברת היא שנת ירח שיש בה 13 חודשים.

ללכת על כוכב לכת

פרק ב: הירח "חבר למסע"

© כל הזכויות שמורות למשרד החינוך התרבות והספורט